

dem uznáno za odůvodněné. I tato okolnost ve spojení s ostatními uvedenými okolnostmi nezavdává pochybnosti k úsudku, že se manželka návratem do společné domácnosti a zrušením odděleného bydliště na tak dlouhou dobu vzdala i nároku na prozatímní výživné, a to nejen po dobu obnoveného společenství, nýbrž vůbec. Manželka by si byla mohla podle nových poměrů podati novou žádost o zatímní opatření, o níž by bylo rozhodnouti rovněž podle nových poměrů, ale nemohla zaniklá práva z prozatímního opatření uvést zase v život.

Čís. 14667.

Postup pohledávky.

Postoupený dlužník může namítati, že postup stal se z podnětu vyrovnacího řízení v souvislosti s ním (§ 55 vyr. řádu).

Účinek postupu pohledávky několika osobám.

(Rozh. ze dne 31. října 1935, Rv II 904/34.)

Žalobkyně tvrdí, že poskytovala Josefu S-ovi, konfekcionáři v P., úvěr z obchodního spojení a úvěr peněžní na základě dopisu žalované firmy na českou komerční banku, filiálku v P. ze dne 10. října 1928, v němž žalovaná výslovně podotýká, že jest ochotna splátky zadržované jejímu dělnictvu pro pohledávku Josefa S-a za tímto dělnictvem na zmíněnou banku odvésti. Při tom poukázovala žalovaná firma k tomu, že jednotlivé splátky sražené při jednotlivých výplatách činí až 30.000 Kč. V tomto dopisu udává žalovaná též pohledávku Josefa S-a částkou 108.508 Kč. Žalobkyně tvrdí, že jen na základě tohoto dopisu poskytovala Josefu S-ovi úvěr a půjčovala mu peníze. Josef S. postoupil žalobkyni do neomezeného vlastnictví svoje pohledávky proti žalované, pokud se týče proti jejímu dělnictvu, a žalovaná firma tyto postupy také potvrzovala dopisy. Žalobkyně tvrdí, že postupní listinou ze dne 5. července 1930 byla jí postoupena určitá částka a postupní listinou ze dne 4. července 1930 další částka, a žádá, aby žalovaná na základě těchto postupů, které vzala na vědomí a k jejichž zaplacení se zavázala, byla odsouzena k zaplacení postoupené pohledávky. Proti žalobě namítla žalovaná, že nebyla povinna postup pohledávek vzít na vědomí, poněvadž Josef S. tyto pohledávky již dříve postoupil »Úvěrnímu spolku« v P., dále, že o jmění Josefa S-a bylo zahájeno dne 13. ledna 1931 vyrovnací řízení a žalovaná na výzvu vyrovnacího správce platila přímo jemu, zaplativši mu v dubnu až květnu 1931 určitou částku a konečně, že cesse pohledávek jsou neplatny dle ustanovení § 55 vyr. ř., poněvadž postup ten stal se na úkor ostatních věřitelů a konečně, že jde o pohledávky budoucí a neurčité, jež předmětem cesse nemohly býti. **P r v ý s o u d** uznal dle žaloby. **D ů v o d y:** Josef S., když se jednalo o prolongaci směnek nebo peněžní úvěr, vyplnil blankety, kterýmiž postoupil svou pohledávku proti žalované firmě žalobkyni. Žalovaná nemůže pochybnost o správnosti postupu namítati, poněvadž jí z poměru zastupitele k postupníku námitky vůbec nepřisluší. Správné jest tvrzení žalobkyně, že žalovaná nebyla oprávněna postoupené pohledávky zaplatiti vyrovnacímu správci, neboť tento nebyl oprávněn činiti nějaké

prohlášení, dle něhož jsou dřívější právní jednání vyrovnacího dlužníka, zejména postupy, bezúčinné. Žalobkyně získala těmito postupy právo oddělovací a ve vyrovnacím řízení měla nárok jednak na vyrovnací kvotu od dlužníka a jednak byla oprávněna požadovati pohledávky postoupené od postoupeného dlužníka. Žalobkyně vyrozuměla žalovanou správně o postupech jí poskytnutých Josefem S-em s upozorněním, že platy se musejí konati výhradně jí. Tím, že žalovaná podle ujednání s dělnictvem a Josefem S-em určitou částku mzdy dělníkům zadržela, povstala pro S-a přímá pohledávka proti žalované na vydání zadržovaných částek a když S. z těchto postoupil část žalobkyni, nebylo již třeba označiti, kterým dělníkům tato část měla býti zadržena, poněvadž se tu nejednalo o pohledávku proti dělnictvu. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání. Soud první stolice zcela správně uvádí, že dlužníku z poměru postupitele k postupníku nepřisloušejí žádné námitky. Dle § 1396 obč. zák. nemůže totiž postoupený dlužník více platiti prvnímu věřiteli, jakmile postupník byl mu oznámen, jest mu však zůstaveno, aby užil svých námitek proti pohledávce. Z toho plyne, že postoupenému dlužníku přísluší vedle námitek z přímého právního poměru k novému věřiteli námitky z právního poměru k dřívějšímu jeho věřiteli, nikoliv však také námitky z poměru mezi postupníkem a postupitelem. Jak tito mezi sebou upravili právní poměr, jenž na venek je cessí, do toho postoupenému dlužníku nic není. Z toho důvodu nebylo ani třeba prováděti důkazy o tom, zda postupy jsou dle vyrovnacího řádu odporovatelné, v čemž spatřuje žalovaná rovněž neprávem kusost řízení. Nejde také o nesprávné právní posouzení, když soud první stolice vyvozuje, že žalovaná převzala závazek odváděti Josefu S-ovi obnosy, které mu dělníci za odebrané oděvy zůstali dlužni, a se tímto zaručila, že pohledávky Josefa S-a budou ve splátkách zaplacený. Žalované nelze také přisvědčiti v tom, že postup pohledávek jest neplatný pro neurčitost a dospělost jejich v budoucnosti. Neboť lze postoupiti i budoucí pohledávky, jsou-li již určeny nebo aspoň určitelný co do osoby dlužníka, což v daném případě bylo a také určitost pohledávek jest dána. Josefu S-ovi vznikla proti žalované přímo pohledávka v okamžiku, kdy byly srážky dělnictvu žalovanou učiněny, takže není ani v tom směru opodstatněna výtká žalované, že rozsudek první stolice odporuje ustanovení § 405 c. ř. s. Není kusostí řízení, jestliže soud první stolice nezabýval se otázkou, zda pohledávky proti dělníkům byly postoupeny již dříve úvěrnímu spolku v P., neboť se strany žalované se ani netvrdilo, že by o tomto případném postupu byla žalovaná uvědoměna, neboť teprve v tom případě by neměla platiti dle §§ 1395 a 1396 obč. zák. prvnímu věřiteli nebo pozdějšímu cessionáři. Vzhledem k tomu nebyla oprávněna žalovaná platiti postoupené pohledávky také vyrovnacímu správci.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou soudů a prvnímu soudu uložil nové jednání a rozhodnutí. V otázce, o niž tu jde uvedl v

d ů v o d e c h :

Žalovaná namítala neplatnost postupu případně poukazu, protože prý právní jednání mezi S. a žalobkyní byla učiněna z podnětu a v těsné souvislosti s vyrovnacím řízením a že se jí tím dostalo zvláštní výhody

oproti jiným věřitelům. Nesejde celkem na tom, že tuto námitku posuzovati je podle § 47 dřívějšího vyrovnačského řádu a nikoli podle § 55 nyní platného řádu, k němuž žalovaná poukazovala, protože podle judikatury (čís. 3358) bylo v podstatě obsaženo již v § 47 to, co pak bylo výslovně ustanoveno v § 55 nového řádu. Procesní soud tuto námitku nevyřídil, odvolací soud neshledal ani tu neúplnost řízení, maje za to, že ani tato námitka postoupenému dlužníku nepřisluší. Než nehledíc k tomu, že zákaz zvláštních výhod měl důvody veřejnoprávní a již proto měl účinek absolutní, dlužno přece uznati, že postoupený dlužník nevystupuje zde na ochranu zájmů věřitelů, kterých se ono nedovolené právní jednání mohlo hospodářsky dotknouti, nýbrž že hájí především zájmy své vlastní, aby se vyhnul odpovědnosti z námitky, že neprávem platil postupníkovi na základě jednání, jež zákon zapovídá, a že tedy takovým placením nemůže se zprostiti závazku vůči původnímu věřiteli, případně jeho věřitelům. Když tedy žalovaná jako postoupený dlužník anebo jako asignát tuto námitku učinila, mělo o ní býti jednáno, což se však nestalo. Jest zde tedy kusost řízení podle §§ 182, 496 č. 3 i 2 c. ř. s. Stejně vadným zůstalo řízení hned v první stolici ještě také, pokud šlo o námitku žalované, že totiž S. týž nárok proti ní, který byl předmětem postupu anebo poukazu na žalobkyni, postoupil již dříve záložně a zastavárně v P. (Úvěrnímu spolku, záložně a zastavárně v P.), tedy jinému věřiteli. K této námitce žalobkyně popřela, že by jí bylo o tom něco známo, že prý by jinak jakýkoli obchod se S. byla odmítla, že ji S. ubezpečoval, že se postupy dály výhradně jenom pro ni. Ani tato námitka žalované strany nebyla před procesním soudem blíže probírána. Odvolací soud nespátřuje tu neúplnost řízení proto, že prý žalovaná ani netvrdila, že by o onom postupu (na Úvěrní spolek) byla bývala uvědomena a že jenom v případě, kdyby se tak bylo stalo, směla by uspokojení žalobkyně jako pozdějšímu postupníku odepřít. Než nehledíc k tomu, že v přednesu žalované je implicity obsaženo, že se o postupu dozvěděla, není vůbec rozhodné, zda o postupu byla zvlášť uvědomena a jakým způsobem. Postoupí-li totiž týž věřitel touž pohledávku postupně několika osobám, je zřejmé, že právně účinným je toliko první postup, jímž právě pohledávka přestává býti majetkem původního věřitele a vymyká se tedy jeho další právní dispozici; nesejde na tom, byl-li o tomto prvním postupu postoupený dlužník uvědomen, anebo dozvěděl-li se o něm jinak, a byl-li uvědomen o jiných postupech dalších, které podle toho právního účinku míti nemohly, a nerozhoduje ani to, v jakém pořádku se mu uvědomení dostalo, protože platným zůstává jenom první postup. Netřeba tu řešiti otázku, jak by se věc měla s ručením žalované, kdyby, nevědouc o postupu ve prospěch Úvěrního spolku, o němž tvrdí, že časově předcházel, na základě uvědomení o postupu ve prospěch žalobkyně, této byla zaplatila. Rozhodně však nesměla ve smyslu §§ 1395, 1396 o. z. o. nechati bez povšimnutí dřívější postup, jestliže se o něm ještě před placením dozvěděla, a nemůže jí býti odpírána obrana v tomto sporu, na kterém onen tvrzený dřívější postupník zúčastněn není a vůči němuž by tedy rozhodnutí v tomto sporu nemělo právní moci (§ 12 o. z. o.). Nelze totiž vyloučiti, že by žalovaná mohla býti odsouzena jak v tomto sporu, aby platila žalobkyni, tak v onom druhém sporu, aby platila prvnímu postupníkovi. Je tedy po-

třeba, aby také v tomto směru bylo jednání doplněno. Podle toho, jak se věc vyjasní ve příčině námitky založené na předpisu § 47 dřívějšího vyr. ř., bude lze posouditi, jaký význam lze přičítati skutečnosti, že prý žalovaná platila vyrovnacímu správci, a jaký význam přísluší jeho projevům, učiněným v této věci vůči žalované.

Čís. 14668.

Předpokladem povolení zajišťovací exekuce podle § 5 zák. čís. 4/31 Sb. z. a n. je domáhání se soudního stanovení nároku na výživu, výchovu nebo zaopatření, nebo plnění z něho plynoucí. Podáním žaloby o placení výživného je dán tento předpoklad.

Jakmile byla podle § 5 zákona čís. 4/31 Sb. z. a n. povolena zajišťovací exekuce k zajištění dávek splatných v době kratší roku, může býti povolena další exekuce podle tohoto předpisu jen k zajištění dávek splatných ve zbývajících částech roku.

(Rozh. ze dne 31. října 1935, Rv IV 428/35; důvody viz Úr. sb. čís. 2277.)
Srov. Úr. sb. čís. 1843, 1974.

Čís. 14669.

Předpis druhé věty § 420 obč. zák. neplatí pro rostliny a květiny, jež jsou pěstovány v cizí půdě jen proto, aby byly odděleny a zcizeny, na př. při obchodním zahradnictví.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1935, Rv I 2211/33.)

Nižší soudy vyhověly žalobě vylučovací, pokládajíce žalobce, obchodního to zahradníka, za vlastníka rostlin jím na cizí půdě pěstovaných a žalovaným zabavených, o d v o l a c í s o u d s odůvodněním, že jest hleděti k tomu, že nebylo úmyslem žalobcovým, aby květiny, po případě stromky stále zůstaly ve spojení s půdou, ve které byly vypěstovány (§ 294 obč. zák.), nýbrž aby co nejdříve byly odděleny a prodány.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka napadá rozsudek jen ohledně rostlin pěstovaných přímo v půdě, a jen s hlediska § 295 po případě § 420 obč. zák., tvrdíc, že se nestal žalovaný vlastníkem rostlin a stromků, nýbrž, že případly vlastníkovy půdy jako »smíšený přírůstek«, ježto rostliny již zapustily kořeny. Jde tedy o otázku, zda platí předpis druhé věty § 420 obč. zák. bez výjimky i pro případ, že rostlina neměla býti trvale spojena s půdou, či zda v takovém případě lze obdobně použiti předpisu § 415 obč. zák., že při sloučení věcí různých vlastníků každému vlastníkovi zůstane jeho věc, lze-li je zase od sebe oddělit. Předpisů §§ 294 a 295 obč. zák.